

Handläggare
Kjell Holm

Datum
2013-04-30

Diarienummer
NHO-2013-0080.31

Nämnden för hälsa och omsorg

Riktlinjer för bostadssocial verksamhet 2013 - översyn (UAN-2013-0124)

Förslag till beslut

Nämnden för hälsa och omsorg föreslås besluta

att anta förslag till reviderade riktlinjer 2013 för bostadssocial verksamhet

Ärendet

De nu gällande riktlinjerna för bostadssocial verksamhet antogs i november och december 2010 av berörda nämnder, det vill säga UAN, BUN, ÄLN samt NHO. Den 1 september 2010 startade myndigheten för bostadssamordning sin verksamhet och har sedan dess arbetat efter gällande riktlinjer.

Under de år som myndigheten arbetat med riktlinjerna har ett behov av förändring aktualiserats vad gäller såväl struktur som innehåll för att göra riktlinjerna mer tydliga och anpassade efter nuvarande förutsättningar.

I förslaget till nya riktlinjer har vissa förändringar av strukturen genomförts. När det gäller innehållet rör det sig mestadels om smärre justeringar och förtydliganden bl a kring den enskildes rättigheter. Förslaget innehåller dock inga förändringar av karaktären ändrade principer eller dylikt.

Kontoret för hälsa, vård och omsorg

Inga-Lill Björklund
Direktör

Bilaga: förslag till riktlinjer med tillämpningsregler och handlägningsordning för bostadssociala insatser.

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum: 2013-03-21

§ 68

**Riktlinjer för bostadssociala verksamhet 2013 – översyn
UAN-2013-0124**

UPPSALA KOMMUN ÄLDRENÄMNDEN	
Ink	2013 -04- 03
Diarie nr	ALN-2013-00917.30
	Aktbil 1

Beslut

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden beslutar

att anta förslag till reviderade riktlinjer 2013 för bostadssocial verksamhet,

att överlämna riktlinjerna för beslut till nämnden för hälsa och omsorg, socialnämnden för barn och unga samt äldrenämnden och att de ställer sig bakom de av utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens fastställda riktlinjerna.

Sammanfattning

Nuvarande riktlinjer antogs av utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden, nämnden för hälsa och omsorg, socialnämnden för barn och unga samt äldrenämnden i november och december 2010. Myndigheten för bostadssamordning startade fullt ut 1 september 2011 och har arbetat efter nuvarande riktlinjer sedan dess. Det finns ett behov av förändringar, såväl i struktur som i innehåll, för att göra riktlinjerna mer tydliga och anpassade efter nuvarande förutsättningar.

Riktlinjerna antas av samtliga uppdragsgivande nämnder.

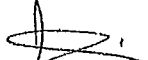
I förslaget till nya riktlinjer har strukturen förändrats, Inledningen beskriver socialtjänstens mål och kommunens måldokument, kommunens ansvar och ansvarsfördelningen mellan de olika nämnderna.

Kontoret föreslår med stöd av nämnden ett tillägg i andra att-satsen: och att de ställer sig bakom de av utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens fastställda riktlinjerna.

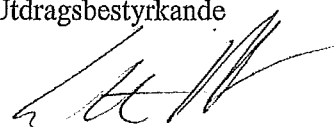
Beslutsunderlag

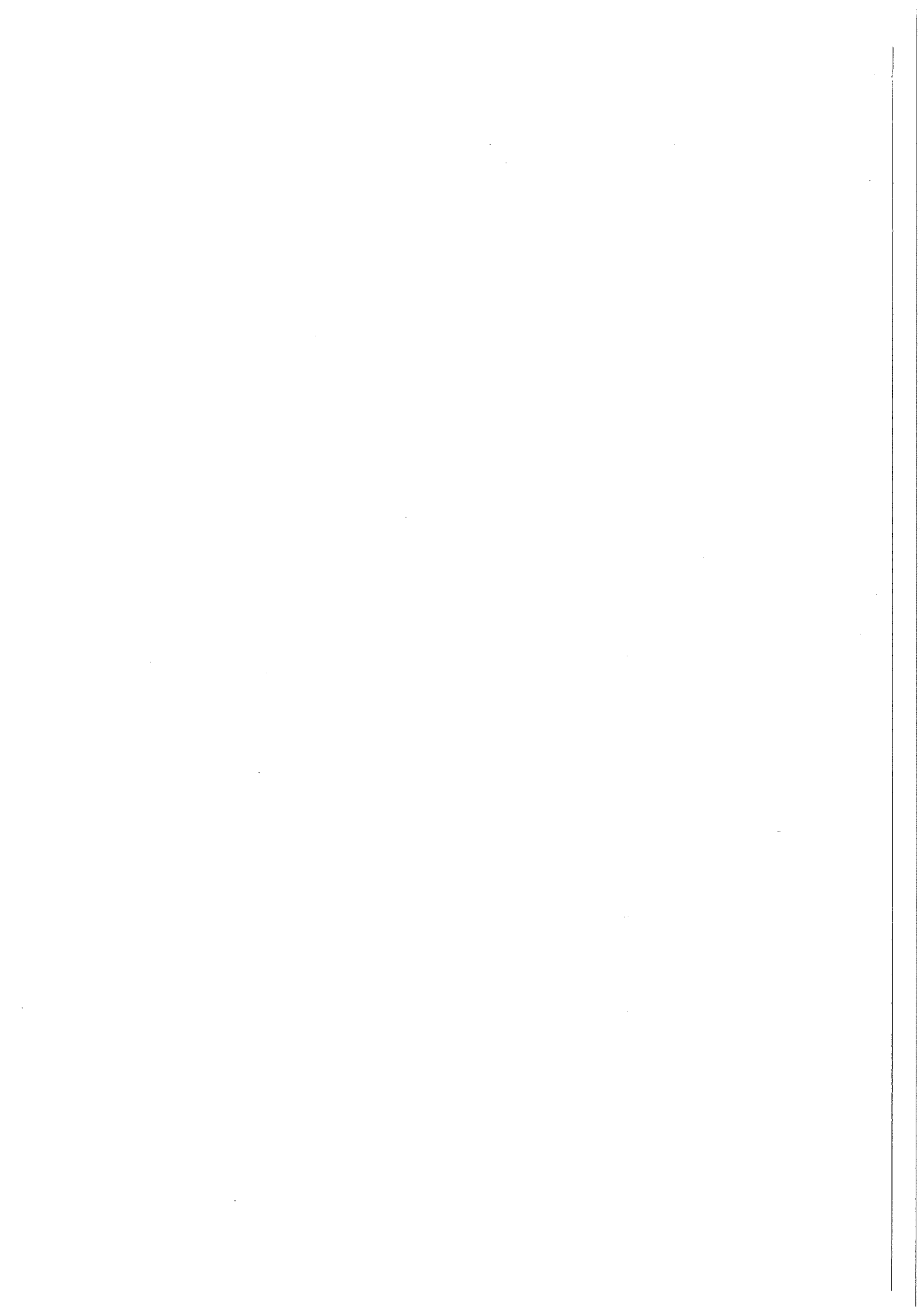
Kontorets tjänsteskrivelse den 27 februari 2013.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Riktlinjer med
tillämpningsregler och
handläggningsordning för
bostadssociala insatser

SOCIALTJÄNSTENS MÅL OCH KOMMUNENS MÅLDOKUMENT	2
Inledning.....	2
1 kap. Socialtjänstens mål	2
Särskilda bestämmelser för olika grupper	2
Mål för socialtjänsten i Uppsala kommun	2
Kommunens ansvar för bostadsförsörjning och boende för särskilda grupper	3
Nämndernas ansvar för olika målgrupper	4
Myndighetsansvaret	6
Socialtjänstens ansvar	6
Ur regeringens strategi Hemlöshet. Många ansikten mångas ansvar.....	6
Kommunens ansvar 2 kap socialtjänstlagen.....	7
BARNPERSPEKTIVET	8
Om FN:s barnkonvention, socialtjänstlagen mm	8
Bistånd – ur riktlinjer för försörjningsstöd och ekonomiskt bistånd till livsföring i övrigt	9
RÄTTEN TILL BISTÅND	9
Skälig levnadsnivå.....	10
Den enskildes eget ansvar	10
Målgrupper	11
Grundläggande kriterier	11
Ansökan och beslut	12
Beslutsformulering	12
Tidsbegränsade beslut	12
Avslag på ansökan.....	13
Överklagan	13
Uppföljning	13
Personer som tackar nej till erbjudet bostadsalternativ	13
Individuell boendeplan	13
Riktlinjer för insatser till olika målgrupper.....	14
Behov av hjälp med boende	14
Bistånd till boende till barnfamiljer på grund av särskild hänsyn till barnen och de konsekvenser det kan innebära om bistånd inte beviljas.....	14
Bistånd till nyanlända flyktingar	14
Bistånd till boende för personer under 18 år	15
Bistånd till boende för personer mellan 18 och 21 år	15
Bistånd till boende för personer över 21 år	15
Bistånd till personer på grund av funktionsnedsättning	16
Tillfälliga boendelösningar	16
Träningsboende – med avtal om stöd i boendet.....	16
Bostadssocialt kontrakt i kommunägd fastighet eller bostadsrätt	16
Bostadssocialt kontrakt i hyresrätt	17
Kommunal borgen.....	17

SOCIALTJÄNSTENS MÅL OCH KOMMUNENS MÅLDOKUMENT

Inledning

Nämnden för hälsa och omsorg (NHO), socialnämnden för barn och unga (SBN), äldrenämnden (ÄLN) samt utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden (UAN) ansvarar för socialtjänsten i Uppsala kommun. De tre första nämnderna ansvarar för all socialtjänst enligt socialtjänstlagen utom försörjningsstöd, respektive nämnd ansvarar för olika åldersgrupper. UAN ansvarar för försörjningsstöd. De fyra nämnderna har beslutat om att en gemensam myndighet ansvarar för kommunens bostadssociala verksamhet, Myndigheten för bostadssamordning. Myndigheten fattar beslut enligt socialtjänstlagen på respektive nämnds uppdrag och delegation samt utifrån riktlinjer fastställda av de fyra nämnderna.

1 kap. Socialtjänstens mål

Myndighetsutövningen utgår från socialtjänstlagen (2001:453) och socialtjänstförordningen (2001:937). Arbetet inom Myndigheten för bostadssamordning ska präglas av socialtjänstens övergripande mål som det formuleras i portalparagrafen (1 kap. 1 – 2 §§ SoL)

- ”1 § Samhällets socialtjänst ska på demokratins och solidaritetens grund främja människors
- ekonomiska och sociala trygghet
 - jämlikhet i levnadsvillkor
 - aktiva deltagande i samhällslivet

Socialtjänsten ska under hänsynstagande till människans ansvar för sin och andras sociala situation inriktas på att frigöra och utveckla enskildas och grupper egna resurser. Verksamheten ska bygga på respekt för människors självbestämmande och integritet.

2 §_När åtgärder rör barn ska det särskilt beaktas vad hänsynen till barnets bästa kräver. Med barn avses varje människa under 18 år.”

Särskilda bestämmelser för olika grupper

Särskilda bestämmelser för olika grupper regleras i 5 kap 1-11 §§. De grupper som anges och som är relevanta för Myndigheten för bostadssamordning är barn och unga, äldre människor, människor med funktionshinder, missbrukare och brottsoffer.

Utöver dessa grupper har kommunen genom överenskommelse med Länsstyrelsen ansvar för nyanlända flyktingar bland annat i vissa bosättningsfrågor.

Mål för socialtjänsten i Uppsala kommun

Kommunfullmäktige beslutar om inriktning, verksamhet och ekonomi samt policier, planer och program. Följande dokument har särskild betydelse för arbetet med försörjningsstöd:

- Bostadspolitisk strategi (KF 2010)

- Minoritetspolicy (KF 2011)
- Policy för hållbar utveckling (KF 2008)
- Program för individ och familjeomsorgen (KF 2001)
- Barn och ungdomspolitiskt program (KF 2009)
- Drogpolitisk policy (KF 2002)

Andra viktiga styrdokument är följande:

- Nämndernas uppdragsplaner (NHO, SBN, UAN och ÄLN)
- Nämndernas boendeplan/behovsplan
- Nämndernas delegationsordning
- Anvisningar för socialtjänstens arbete med kvinnor som utsatts för våld i nära relationer (KS januari 2002)?
- Socialstyrelsens ”Allmänna råd om ekonomiskt bistånd”
- Socialstyrelsens ”Ekonomiskt bistånd – stöd för rättstillämpning och handläggning”
- Socialstyrelsens skrift ”Barnperspektiv vid handläggning av ekonomiskt bistånd”

Kommunens ansvar för bostadsförsörjning och boende för särskilda grupper

Kommunen har ett ansvar för bostadsförsörjningen. Kommunfullmäktige har beslutat om en bostadspolitisk strategi som innehåller Uppsalas intentioner att uppnå en god bostadssituation för alla grupper. Av strategin framgår bland annat:

”Den bostadspolitiska strategin har tre syften:

- Ett *övergripande* syfte att åstadkomma en god bostadsförsörjning i kommunen.
- Ett *internt* syfte att åstadkomma ett samlat agerande från nämnder och bolag.
- Ett *externt* syfte att påvisa kommunens intentioner för parterna på bostadsmarknaden ”

”Kommunen har, enligt lag, ett bostadsförsörjningsansvar. I lagen sägs bl.a. att:

- Kommunen ska planera bostadsförsörjningen så att alla i kommunen kan leva i goda bostäder. Med ”goda bostäder” menas även boendemiljön som helhet.
- Ansvar berör inte bara nyproduktionen, utan också insatser i befintliga bostadsområden.
- Kommunen ska samråda med andra kommuner som berörs av planeringen om det behövs. Det kan finnas behov av ett regionalt perspektiv på boendefrågorna då flera kommuner ingår i samma arbets- och bostadsmarknad.

Socialtjänstlagen ålägger kommunerna ett ansvar för boende för äldre med behov av stöd och för personer med funktionsnedsättning. Kommunen har ansvar enligt Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade för dem som av fysiska, psykiska eller andra skäl möter betydande svårigheter. Kommunen ska underlätta anskaffning av bostäder till nyanlända flyktingar och till hushåll som på grund av ekonomiska och/eller sociala skäl inte kan få en bostad på egen hand.”

Ett avsnitt i strategin berör särskilda grupper som med stöd av socialtjänstlagen och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade.

”**Strategi 8:** Kommunen ska i takt med behovet se till att fler bostäder för särskilda grupper skapas

Motiv

Kommunen har att upplåta bostäder med särskild service för dem som av fysiska, psykiska eller sociala skäl möter betydande svårigheter i sin dagliga tillvaro. Vidare har kommunen ansvar för att organisera och samordna myndighetsutövningen i boendefrågor och att bistå med bostadssociala insatser utifrån en helhetssyn på individen. Däri ligger att ha en god beredskap att tillhandahålla bostäder till personer som har beslut om stöd enligt *Socialtjänstlagen* och *Lag om stöd och service* till vissa funktionshindrade. Detsamma gäller i de fall kommunen ingått avtal med staten, t.ex. gällande ensamkommande flyktingbarn och flyktingar som beviljats uppehållstillstånd.

Åtgärder

Kommunen ska:

- samarbeta med allmännyttiga och privata bostadsbolag för att tillhandahålla bostäder för utsatta grupper i behov av bostadssociala insatser
- i möjligaste mån sprida bostäder med särskild service i bostadsbeståndet för att undvika koncentration och segregation. Trygghet för individen ska främjas.
- ha en god planberedskap för att tillhandahålla bostäder enligt sitt särskilda ansvar enligt olika lagar.

Ansvarig: Barn och ungdomsnämnden, utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden, nämnden för vuxna med funktionshinder samt äldrenämnden har ansvar utifrån sina uppdrag och gör behovsbedömning utifrån individperspektiv. Fastighetsnämnden ansvarar för att ha den samlade överblicken”

Det är viktigt att fastställa att socialtjänsten inte är en bostadsförmedling. Ansvaret omfattar inte alla som saknar en egen bostad utan bara de särskilda grupperna enligt ovan

Nämndernas ansvar för olika målgrupper

Socialnämnden för barn och unga (SBN)

- Ungdomar 18 – 21 år som varit placerade på hem för vård eller boende (HVB), familjhem eller annan vårdinrättning och som efter placering inte kan flytta till boende med eget kontrakt.
- Personer under 21 år som av sociala skäl saknar bostad, riskerar att stå utan bostad pga. uppsägning eller avhysning.
- Bostadslösa personer under 21 år med psykisk ohälsa, men som inte är i behov av bostad med särskild service.
- Barnfamiljer, där föräldrarna är under 21 år, som riskerar vräkning pga. av sociala problem/störningar.
- Ungdomar 8 – 20 år som är utsatta för våld i nära relationer och som behöver annat boende

Nämnden för hälsa och omsorg (NHO)

- Personer mellan 21-64 år som varit placerade på hem för vård eller boende (HVB), familjhem eller annan vårdinrättning vars placering upphör och som är bostadslös.
- Personer som beviljats bostad med särskild service och där hyresvärden kräver bostadssocialt kontrakt.
- Personer mellan 21-64 år som av sociala skäl saknar bostad, riskerar att stå utan bostad pga. uppsägning eller avhysning.
- Bostadslösa personer mellan 21-64 år med psykisk ohälsa, men som inte är i behov av bostad med särskild service.
- Barnfamiljer, där föräldrarna är mellan 21-64 år, som riskerar vräkning pga. av sociala problem/störningar.
- Personer mellan 21 – 64 år som är utsatta för våld i nära relationer och som behöver annat boende.

Äldrenämnden (ÄLN)

- Personer 65 år och äldre som varit placerade på hem för vård eller boende (HVB), familjhem eller annan vårdinrättning vars placering upphör och som är bostadslös.
- Personer som beviljats bostad med särskild service och där hyresvärden kräver bostadssocialt kontrakt.
- Personer 65 år och äldre som av sociala skäl saknar bostad, riskerar att stå utan bostad pga. uppsägning eller avhysning.
- Bostadslösa personer 65 år och äldre med psykisk ohälsa, men som inte är i behov av bostad med särskild service eller vård och omsorgsboende.
- Personer 65 år och äldre som är utsatta för våld i närrelationer och som behöver annat boende

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden (UAN)

- Personer som av ekonomiska skäl är bostadslös eller riskerar att bli bostadslös pga. uppsägning eller avhysning.
- Personer som har ett boende som inte bedöms vara skäligt ekonomiskt och/eller ur standardsynpunkt och som av ekonomiska skäl inte kan ordna annat boende.
- Nyanlända vuxna flyktingar med uppehållstillstånd, samt barn som kommer tillsammans med förälder, som tas emot inom ramen för kommunens överenskommelse med Migrationsverket/Länsstyrelsen:
 - och vid tidpunkten när uppehållstillståndet beviljas saknar ett boende som bedöms vara skäligt ekonomiskt och/eller ur standardsynpunkt, och inte får en anvisning till bosättning i annan kommun från Arbetsförmedlingen.
 - som Arbetsförmedlingen anvisar till en av Uppsala kommuns anvisningsplaster
- Ensamkommande ungdomar utan vårdnadshavare i Sverige vars placering i hem för vård och boende upphör, och som inte på egen hand lyckas ordna ett boende.
- Bostadslösa personer som erbjuds en bostad av fastighetsägare på den öppna marknaden men som på grund av inkomstförhållanden inte bedöms kreditvärdig och fastighetsägaren kräver kommunal borgen.

Myndighetsansvaret

Då den enskilde tar kontakt med Myndigheten för bostadssamordning och registreras som ett ärende fastställs ansvarig nämnd enligt kommunfullmäktiges reglemente. För sammanboende par som utifrån ålder tillhör olika nämnder gäller den äldre partners ålder som styrande för nämndansvaret.

Om den enskilde redan har en pågående kontakt med en enhet inom socialtjänsten och utifrån denna kontakt aktualiseras hos Myndigheten för bostadssamordning ska samråd ske beträffande handläggningen. Vid detta samråd ska även frågan om ansvarig nämnd fastställas.

Den nämnd som har ansvaret för den pågående kontakten med den enskilde har myndighetsansvaret till dess att eventuellt en annan nämnd tar över detta ansvar. Nämndansvaret överförs utifrån ansvaret för olika åldersgrupper. Detta innebär, till exempel, att då en person fyller 21 år och bor kvar i en lägenhet med bostadssocialt kontrakt som beviljats av SBN överförs ansvaret till VFN.

Socialtjänstens ansvar

Socialtjänstlagen tydliggör kommunens ansvar för att säkerställa ett yttersta skyddsnet, i de fall andra generella välfärdssystem inte är tillämpliga. Det innebär att oavsett orsak ska varje persons behov utredas och socialtjänsten ska bedöma vilket bistånd den enskilde behöver för att tillgodose sina behov.

Regeringen antog en strategi för att motverka hemlöshet och utestängning från bostadsmarknaden – ”Hemlöshet. Många ansikten mångas ansvar”. Strategin löpte 2007-2009. Arbetet fortsätter med strategin som utgångspunkt, bland annat genom en av regeringen tillsatt hemlöshetssamordnare. I uppdraget ingår bland annat att särskilt uppmärksamma kommunernas vräkningsförebyggande arbete.

Ur regeringens strategi Hemlöshet. Många ansikten mångas ansvar

”Hemlöshet förknippas ofta med personer som inte har tak över huvudet, som sover i trappuppgångar eller vistas på härbärke. Men de som är hemlösa och utestängda från den ordinarie bostadsmarknaden är ingen homogen grupp, utan lever under olika mer eller mindre otrygga omständigheter, med mer eller mindre varaktighet. Många hemlösa personer har någon typ av individuell problematik, såsom missbruksproblem, psykisk eller fysisk ohälsa, arbetslöshet, ekonomiska svårigheter eller relationsproblem. Många står utan bostad på grund av vräkning, vilket kan röra såväl ensamstående som familjer med barn. Andra har svårt att komma in på bostadsmarknaden enbart på grund av att de inte har några tidigare boenderefereanser eller en låg inkomst – många hyresvärdar godtar exempelvis inte försörjningsstöd som inkomstkälla. Därmed är ett stort antal människor hänvisade till kommunernas speciella utbud av boendelösningar: bostäder som hyrs ut i andra hand, och som ofta är förknippade med särskilda villkor eller regler. Unga vuxna och utrikes födda personer är grupper som ökar bland dem.

Regeringens strategi för att motverka hemlöshet och utestängning från bostadsmarknaden innebär att socialtjänsten ska arbeta för

- att alla hemlösa får tak över huvudet och erbjuds stöd utifrån sina individuella behov,
- att antalet inskrivna på institutioner som kriminalvårdsanstalter och hem för vård eller boende (HVB) som inte har ordnat boende inför utskrivning ska minska,
- att personer i boenden som tillhandahålls av socialtjänsten ska få lättare att komma in på den vanliga bostadsmarknaden,
- att antalet vräkningar ska minska totalt och
- att inga barn ska vräkas.”

Socialtjänsten har skyldighet att hjälpa den enskilde när han eller hon har svårt att finna vägar till den hjälp och service samhället kan ge. Det gäller grupper av hjälpbehövande som på grund av sin utsatta situation ibland saknar tillräcklig initiativkraft för att nå rätt i det komplicerade samhället (i motiven till Socialtjänstlagen).

Det finns inte stöd i Socialtjänstlagen för att rätten till bistånd är avsedd att omfatta tillhandahållande av bostad till bostadslösa i allmänhet. Rätten till bistånd genom tillhandahållande av bostad har i praktiken ansetts föreligga när den enskilde är helt bostadslös och har speciella svårigheter att på egen hand skaffa bostad. Regeringens definition av bostadslöshet omfattar inte enbart de som saknar tak över huvudet utan också personer som för tillfälligt har någon stans att vistas men på olika sätt har en osäker boendesituation, även de som bor ofrivilligt hos släkt, vänner, bekanta eller har tillfälligt, kortvarigt andrahandskontrakt.

Kommunens ansvar 2 kap socialtjänstlagen

”2 kap 1 § Varje kommun svarar för socialtjänsten inom sitt område, och har det yttersta ansvaret för att enskilda får det stöd och den hjälp som de behöver. Detta innebär ingen inskränkning i det ansvar som vilar på andra huvudmän.

2:a st Bestämmelser om ansvarsfördelningen mellan kommuner i fråga om stöd och hjälp enligt denna lag finns i 2 a kap.

3:e st I fråga om den som omfattas av lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl. finns särskilda bestämmelser om bistånd i den lagen. Lag (2011:328).”

”2 kap 7 § När den enskilde har behov av insatser både från socialtjänsten och från hälso- och sjukvården ska kommunen tillsammans med landstinget upprätta en individuell plan. Planen ska upprättas om kommunen eller landstinget bedömer att den behövs för att den enskilde ska få sina behov tillgodosedda, och om den enskilde samtycker till att den upprättas. Arbetet med planen ska påbörjas utan dröjsmål.

Planen ska när det är möjligt upprättas tillsammans med den enskilde. Närstående ska ges möjlighet att delta i arbetet med planen, om det är lämpligt och den enskilde inte motsätter sig det.

Av planen ska framgå

1. vilka insatser som behövs
2. vilka insatser som respektive huvudman ska ansvara för
3. vilka åtgärder som vidtas av någon annan än kommunen eller landstinget, och
4. vem av huvudmännen som ska ha det övergripande ansvaret för planen. Lag (2009:981)”

”2 a kap 1 § Den kommun där den enskilde vistas ansvarar för stöd och hjälp enligt 2 kap. 1 §, om inte annat följer av 3-5 §§

2 § Om det står klart att en annan kommun än vistelsekommunen ansvarar för stöd och hjälp åt en enskild, är vistelsekommunens ansvar begränsat till akuta situationer.

3 § Om den enskilde är bosatt i en annan kommun än vistelsekommunen, ansvarar bosättningskommunen för det stöd och den hjälp som den enskilde behöver. Med bosättningskommun avses i detta kapitel

1. den kommun där den enskilde är stadigvarande bosatt, eller
2. om den enskilde är stadigvarande bosatt i en kommun men har sin starkaste anknytning till en annan kommun, den sistnämnda kommunen, eller
3. om den enskilde saknar stadigvarande bostad, den kommun till vilken han eller hon har sin starkaste anknytning. Lag (2011:328).”

Ansökan om insatser i en annan kommun 2 a kap 8-9 §§

Införd 2011-04-12 gm SFS 2011:328, pdf, ikraft 2011-05-01, överg.best.

8 § En person som önskar flytta till en annan kommun, får ansöka om insatser i den kommunen om han eller hon

1. till följd av hög ålder, funktionsnedsättning eller allvarlig sjukdom har ett varaktigt behov av omfattande vård- eller omsorgsinsatser och därför inte kan bosätta sig i den andra kommunen utan att de insatser som han eller hon behöver lämnas, eller
2. på grund av våld eller andra övergrepp behöver flytta till en annan kommun men inte kan göra det utan att de insatser som han eller hon behöver lämnas. Lag (2011:328).

9 § En ansökan enligt 8 § ska behandlas som om den enskilde var bosatt i inflyttningskommunen. Är den sökandes behov tillgodosedda i bosättningskommunen, får hänsyn inte tas till den omständigheten när ansökan prövas.

Bosättningskommunen är skyldig att på begäran bistå med den utredning som den andra kommunen behöver för att kunna pröva ansökan. Lag (2011:328).

BARNPERSPEKTIVET

Om FN:s barnkonvention, socialtjänstlagen mm

Barnperspektivet grundar sig på FN:s konvention om barnets rättigheter, som antogs av generalförsamlingen 20 november 1989. Sverige ratificerade konventionen 29 juni 1990, vilket innebär att man förbundit sig att respektera principerna och bestämmelserna i

konventionen. I Sverige omfattar konventionen alla barn och ungdomar under 18 år. Konventionen kan sammanfattas med orden "barn ska respekteras"

I socialtjänstlagens 1 kap 2 § anges, att hänsyn ska tas till barnets bästa vid beslut om åtgärder som rör barn.

Kommunens barn- och ungdomspolitiska program (KF 2009) innefattar barnkonventionens grundläggande principer.

Barnperspektivet framhålls också på nationell och kommunal nivå genom målet att inga barn ska vräkas. Socialtjänsten ska därför i största möjligaste mån förhindra att barnfamiljer vräks.

Bistånd – ur riktlinjer för försörjningsstöd och ekonomiskt bistånd till livsföring i övrigt

Vad som bedöms vara skälig bostadsstorlek och boendestandard påverkas av familjens sammansättning, barnens ålder och kön och andra sociala samt medicinska faktorer och eventuella funktionsnedsättning. Hänsyn också tas till barns behov av utrymme. Detta gäller även för de barn som vistas i bostaden endast under umgängestid.

Om det finns barn i familjen måste barnets bästa beaktas och utredningen beskriva eventuella konsekvenser för barnet av ett bostadsbyte.

Byte av bostad eller bostadsområde bör inte tvingas fram om det finns risk för att en flyttning medför negativa sociala konsekvenser för barnet.

Hyresskulder

Vid risk för avhysning ska barn alltid tillförsäkras ett tryggt boende både hos umgängesförälder och vid växelvis boende. Detta ska alltid beaktas när någon av föräldrarna riskerar att avhysas.

RÄTTEN TILL BISTÅND

Rätten till bistånd regleras genom 4 kap socialtjänstlagen.

”4 kap 1 §: Den som inte själv kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt har rätt till bistånd av socialnämnden för sin försörjning (försörjningsstöd) och för sin livsföring i övrigt.

Den enskilde ska genom biståndet tillförsäkras en skälig levnadsnivå. Biståndet ska utformas så att det stärker hans eller hennes möjligheter att leva ett självständigt liv.

4 kap 2 §: Socialnämnden får ge bistånd utöver vad som följer av 1§ om det finns skäl för det.

Skälig levnadsnivå

Bedömningen av vilken boendestorlek som definieras som skälig är inte definierad i lagstiftningen och får därför ske utifrån den berörda personens behov och den specifika situation som denne befinner sig i.

Reg. rätten dom i mål 887-05, den 23 april 2008:

”Vad som är skäliga boendekostnader och skälig boendestandard kan variera med hänsyn till den enskildes situation och i vilket skede i livet han eller hon befinner sig.”

”... varje beslut om bistånd ska föregås av en individuell bedömning av omständigheterna i det enskilda fallet.”

”... en riktlinje ... kan följaktligen aldrig ersätta den individuella behovsprövningen som socialtjänstlagen förutsätter ...”

I kommunens ”Riktlinjer för försörjningsstöd” finns resonemang om vad som kan vara skäligt. Utgångspunkten vid bedömning av skälig boendekostnad och boendestandard ska vara vad en låginkomsttagare på orten normalt har möjlighet att kosta på sig. Enligt Socialstyrelsen vägledande rekommendationer ska behovet av boende vägas in vid bedömningen av skälig boendekostnad. Hänsyn ska också tas till bostadssituationen i kommunen vilket innebär att boendekostnad och boendestandard kan överstiga vad en låginkomsttagare kan kosta på sig. Vid bedömning av om boendestandard och -kostnad är skälig för barnfamilj, skall hänsyn också tas till barns behov av utrymme.

Den enskildes eget ansvar

Socialtjänsten får ställa krav på att den enskilde gör vad hon eller han kan för att på egen hand ordna bostad, och öka sina möjligheter till eget boende. Det kan gälla att själv aktivt söka bostad, efter förmåga och inom det geografiska område som i det enskilda fallet anses rimligt. Ett rimligt sök område kan till exempel vara inom pendlingsavstånd till den aktuella kommunen (ref. kammarrättens dom i mål 2012-5112, den 22 oktober 2012).

Den enskilde har ansvar för att, efter förmåga, fullgöra sin skyldighet som hyresgäst enligt vad som framgår av hyreslagen och de regler som hyresvärden ställer på boende. I det ligger att betala hyran i rätt tid och att inte leva på ett sådant sätt att störningar uppstår för grannarna eller att bostaden blir en sanitär lägenhet.

Om den enskilde behöver stöd för att fullgöra sina skyldigheter ska en planering göras över vilka insatser som behövs. Den enskilde har ett ansvar för att medverka i den planering och upprättandet av handlingsplan. Vid behov bör andra parter medverka i planeringen för att behovet av rehabilitering och annat stöd ska kunna tillgodoses. I vissa fall bör även landstinget medverka så att insatser kan samordnas från båda huvudmännen (SIP, samordnad individuell plan). Det förutsätter att den enskilde godkänner samplaneringen med Landstinget.

De krav som socialtjänsten ställer på den enskilde ska vara rimliga såväl utifrån den enskildes personliga förutsättningar som utifrån det omgivande samhället.

Målgrupper

Ett grundläggande kriterium är att personer bedöms klara ett integrerat boende inom den ordinarie bostadsmarknaden, i vissa fall kompletterat med stöd i boendet.

- Personer som av sociala och/eller ekonomiska skäl saknar bostad, riskerar att stå utan bostad på grund av uppsägning eller avhysning och som själva inte kan tillgodose behovet av boende.
- Barnfamiljer som riskerar avhysning.
- Nyanlända flyktingar med uppehållstillstånd som kommer inom ramen för kommunens flyktingmottagande och som är bostadslösa/hemlösa eller har en boendesituation som inte bedöms vara skälig ekonomiskt och/eller ur standardsynpunkt.
- Ungdomar under 18 år om den sociala situationen i föräldrahemmet är sådan att den unge påverkas påtagligt negativt. Den unge ska bedömas klara eget boende med stöd.
- Personer från 18 år vars placering i hem för vård eller boende, familjehem eller annan vårdinrättning ska upphöra.
- Våldsutsatta personer – i behov av nytt boende, och som inte själva kan tillgodose behovet

Situationer som kräver remiss från ansvarig handläggare:

- Personer med drogberoende hänvisas till IFO.
- Personer med pågående vård- och behandling i öppen- eller slutenvård hänvisas till ansvarig socialsekreterare.

Grundläggande kriterier

Personer som söker boende via Myndigheten för bostadssamordning ska bedömas klara ett integrerat boende inom den ordinarie bostadsmarknaden för att kunna komma ifråga för De boendeinsatser som regleras inom ramen för dessa riktlinjer.

För personer som ännu inte bedöms klara ett integrerat boende inom den öppna bostadsmarknaden är andra lösningar aktuella, exempelvis härbärge eller stödboende av olika slag. Behovet för dessa personer utreds och bedöms av individ- och familjeomsorgen (IFO).

För ensamkommande barn utan vårdnadshavare kan bistånd till boende bli aktuellt i de fall den unge inte själv kan få eget kontrakt. Remiss krävs från IFO (SBN).

Våldsutsatta kvinnor har tillgång till det skyddade boendet Siri utan föregående biståndsbeslut. När kvinnan ska flytta från Siri kan det bli aktuellt med ansökan om bostadssocialt kontrakt eller kommunal borgen. Då krävs remiss från ansvarig handläggande myndighet.

Ansökan och beslut

Vid en ansökan om bistånd till bostad skall rätten till bistånd prövas. Om personen som söker har rätt till bistånd men någon bostad inte omedelbart kan erbjudas lämnas ett förhandsbesked om att den sökande bedöms ha behov av bistånd i form av bostadssocialt kontrakt. Förhandsbeskedet gäller under förutsättning att situationen inte väsentligt förändras, dock längst ett år. Om den enskilde fortfarande anser sig ha behov av bistånd efter ett år får den enskilde göra en ny ansökan.

Beslut om bostadssocialt kontrakt alternativt kommunal borgen eller annat boende fattas när en bostad kan erbjudas.

Då det kan inträffa förändringar under tiden fram till att ett boendalternativ kan erbjudas kan omprövning komma att ske utifrån den situationen som råder vid tidpunkten för bostadserbjudandet.

Om det är en akut situation kan tillfälligt boende, exempelvis vandrarhem, hotell eller jourlägenhet, beviljas under en begränsad period.

Beslutsformulering

Beslut om bostadssocialt kontrakt ska formuleras med förbehåll om återkallelse. Detta gäller generellt och ska göras för att medge omprövning då en ändring skett av de förutsättningarna som gällde då beslutet fattades.

Tidsbegränsade beslut

Bistånd till boende är en temporär insats och därför tidsbegränsad.

Beroende på om biståndet avser träningsboende eller bostadssocialt kontrakt kan beslutens varaktighet vara olika. Generellt är beslut om bostadssocialt kontrakt tidsbegränsade till högst tre år. Om skäl föreligger kan beslutet förlängas med ett år. Beslut om förlängning sker av ansvarig nämnd eller av delegat. Om det därefter finns behov av förlängning av bostadssocialt kontrakt ska ärendet prövas av nämndens individuuskott för beslut.

Beslutet kan komma att omprövas om situationen förändras en hyresgästen inte längre uppfyller villkoren för biståndet.

Då personen själv svarar för sitt boende upphör insatsen i form av bostadssocialt kontrakt.

Biståndet upphör också om personen på grund av obetalda hyror eller misskötsamhet avhyses. En ny utredning angående behov av bistånd ska ske i sådana fall.

Avslag på ansökan

Om den sökande får avslag på sin ansökan ska skriftligt beslut lämnas med en tydlig beslutformulering.

Om den sökande får avslag men beviljas tillfälligt boende för att en akut situation ska avhjälpas fattas en nytt beslut.

Överklagan

Den som får avslag på ansökan om boende ska informeras om rätten att överklaga och vid behov få hjälp från myndigheten att överklaga. Beslut enligt 4 kap 1 § Sol överklagas genom förvaltningsbesvär (22-25 §§ förvaltningslagen) med stöd av socialtjänstlagen 16 kap 3 §. Ett beslut som överklagas genom förvaltningsbesvär kan prövas av domstolen såväl när det gäller lagligheten som lämpligheten av beslutet. Domstolen kan därvid göra en fullständig omprövning av hela beslutet och sätta ett nytt beslut i stället för det tidigare.

Uppföljning

Beslut om bostadssocialt kontrakt ska följas upp kontinuerligt. I samband med uppdrag och avtal för det nya verksamhetsåret vid socialtjänstens enhet för bostadsfrågor beslutas om rutin för uppföljning av bostadssociala kontrakt. Den gällande rutinen för kontinuerlig uppföljning ska tillämpas.

Personer som tackar nej till erbjudet bostadsalternativ

Om en person som beviljats bistånd erbjuds ett skäligt bostadsalternativ och tackar nej, utan godtagbart skäl, faller rätten till bistånd och myndigheten har ingen skyldighet att erbjuda ett annat alternativ. En bedömning ska dock ske om den enskilde har förmåga att förstå konsekvenserna av sitt ställningstagande.

Den sökande kan återkomma vid ett annat tillfälle och ansöka om bostad. Ansökan ska prövas på sedvanligt sätt.

Individuell boendeplan

En individuell boendeplan ska upprättas i alla ärenden. Denna ska upprättas i samråd med den enskilde/familjen och företräddelsevis även med det professionella nätverket då sådant finns. Av planen bör framgå på vilket sätt det långsiktiga målet, att få en bostad med eget förstahandskontrakt, ska uppnås. Då detta inte är möjligt ska anledningen därtill anges samt en planering för det närmast året redovisas.

Planen ska upprättas inom tre månader från första kontakt. Den individuella boendeplanen ska utformas så att personens hela livssituation ligger till grund för stödets utformning. Av den upprättade individuella boendeplanen ska framgå hur uppföljningen sker i det specifika ärendet. Denna uppföljning ska journalföras.

Beslutet om bistånd till boende, bostadssocialt kontrakt, kommunal borgen eller träningsboende, innebär att kommunen åtar sig kostnadsansvar för inbetalningar av hyran i de fall den enskilde inte betalar sin hyra samt för eventuella kostnader för reparationer eller avhysningar. Kommunen åtar sig i vissa fall (bostadssocialt kontrakt/andrahandsuthyrning) hyresvärdsansvaret.

Riktlinjer för insatser till olika målgrupper

Behov av hjälp med boende

Bistånd kan beviljas till personer som saknar bostad eller av särskilda skäl behöver byta bostad och som på grund av ekonomiska skäl inte kan godkännas för ett första- eller andrahandskontrakt, eller på annat sätt inte kan ordna ett boende. Har den som ansöker om bistånd till bostad barn, ska särskild hänsyn tas till barnen och vilka konsekvenser det innebär om bistånd inte beviljas.

Bistånd till boende till barnfamiljer på grund av särskild hänsyn till barnen och de konsekvenser det kan innebära om bistånd inte beviljas

Bistånd till boende kan beviljas till familjer på grund av särskild hänsyn till familjens barn. Detta kan komma ifråga om familjen saknar egna möjligheter att själva ordna bostadssituationen och att den sammantagna bedömningen visar att barnens levnadsvillkor kan komma att påverkas negativt om bistånd inte beviljas.

Bistånd till nyanlända flyktingar

Kommunen skriver årligen överenskommelse med länsstyrelsen i Uppsala län om mottagande av nyanlända flyktingar. Kommunen har därmed en skyldighet att ge praktisk hjälp vid bosättning, tillhandahålla pedagogisk verksamhet, svenskundervisning och samhällsorientering. I kommunens ansvar ingår initial försörjning samt övriga insatser som följer av socialtjänstlagen, lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade. När det gäller bosättning i en kommun har Arbetsförmedlingen uppdrag att anvisa till en kommun som har en arbetsmarknad som är lämplig och kommunen har en bostad som erbjuds som anvisningsplats. Uppsala kommun har inte skrivit på en överenskommelse som omfattar anvisningsplatser och tar därmed inte emot flyktingar från förläggning eller s.k. kvotflyktingar. När det gäller flyktingar som under asyltiden bor i kommunen och därför är bosatta när uppehållstillståndet beviljas så har kommunen ett ansvar utifrån vistelsebegreppet (se 2 kap och 2 a kap socialtjänstlagen).

Rätten till bistånd ska bedömas på samma sätt för flyktingar som för andra behövande och utgå från vad socialtjänstlagen anger och med stöd av Socialstyrelsens rekommendationer.

I första hand ska flyktingen be att få en anvisning via Arbetsförmedlingen om en kommunplacering. I avvaktan på att en anvisningsplats erbjuds kan den sökande vara i behov av en akut boendelösning i tillfälligt boende.

Den som bor i kommunen som asylsökande (s.k. EBO, eget boende) bedöms i normalfallet ha ordnat sin boendesituation på egen hand och anses därmed inte i normalfallet vara i behov av bistånd till nytt boende. I de fall personens situation bedöms som oskäligen utifrån socialtjänstlagens krav kan bistånd beviljas. Av bedömningen ska framgå varför den sökande inte kan tillgodose behovet av egen kraft.

För s.k. kvotflyktingar eller flyktingar som under asyltiden bor på förläggning kan bistånd till boende bli aktuellt, om boende i kommunen bedöms lämpligt och personen anvisas av Arbetsförmedlingen till Uppsala. Förutsättning är att kommunen har lediga bostäder att tillgå för just detta ändamål.

Bistånd till boende för personer under 18 år

Bistånd till boende kan undantagsvis beslutas för personer under 18 år. Biståndet kan ges i form av kommunal borgen eller bostadssocialt kontrakt och måste accepteras av fastighetsägaren. Ansökan om bistånd till boende måste göras av vårdnadshavaren. Förutsättningen för denna insats är att den sociala situationen i hemmet är sådan att den unge påverkas påtagligt negativt och att den unge bedöms klara "eget boende" med stöd.

Bistånd till boende för personer mellan 18 och 21 år

Bistånd i form av boende med stöd som t ex träningsboende och inackorderingsboende kan endast beviljas personer mellan 18 och 21 år i samband med andra stödinsatser.

Bistånd till bostadssocialt kontrakt kan endast beviljas i samband med utslussning från familjehem eller institution.

Bistånd till boende för personer över 21 år

Bistånd i form av träningsboende med avtal om stöd i boendet och bostadssocialt kontrakt kan beviljas till personer över 21 år som saknar bostad och inte godkänns för ett första- eller andrahandskontrakt på den öppna bostadsmarknaden och som inte på annat sätt kan ordna ett boende. Bostadssocialt kontrakt kan endast beviljas i samband med annan pågående insats jämlikt socialtjänstlagen.

Bistånd till personer på grund av funktionsnedsättning

Bistånd kan bli aktuellt i situationer där hyresvärden ställer krav på att ett bostadssocialt kontrakt upprättas för att beslut om bostad med särskild service eller särskilt anpassad bostad ska kunna verkställas i erbjuden lägenhet.

Tillfälliga boendelösningar

Av olika skäl kan en tillfällig boendelösning vara önskvärd. Ofta är situationen av akut karaktär. Syftet kan variera men vanligen är att det behövs tid för att närmare utreda och planera för lämplig stödinsats. Formen för denna tillfälliga lösning kan variera. Några exempel är jourlägenhet, vandrarhem, stödboende.

Beslut om tillfälligt boende tidsbegränsas till tre månader men kan efter omprövning förlängas. Förutsättningen för att förlänga biståndet är att den enskilde aktivt medverkar för att lösa sin boendesituation. En prövning av om nödsituation uppstår om beslut inte förlängs ska ske.

De krav som ställs på den enskilde ska vara rimliga såväl utifrån den enskildes förutsättningar som utifrån det omgivande samhället.

Träningsboende – med avtal om stöd i boendet

Träningsboende med avtal om stöd i boendet är en specifik form av tillfälligt boende. Denna typ av boende är tidsbegränsat till sex månader. Stöd i boendet ingår som obligatorisk del i avtalet och kan inte förhandlas bort.

Denna insats används inte för personer med drogberoende. Stödet för personer med drogberoende utformas tillsammans med ansvarig socialsekreterare vid myndighetsenheten IFO vuxen.

Bostadssocialt kontrakt i kommunägd fastighet eller bostadsrätt

I de fall den anvisade bostaden är bostadsrätt eller fastighet som kommunen äger är det viktigt att den enskilde redan från början är medveten om att boendet är tidsbegränsat. Den enskilde kan inte få ett eget förstahandskontrakt utan när målet är uppnått och den enskilde bedöms kunna få eget kontrakt förutsätter det en utflyttning till en annan bostad. Det är därför nödvändigt att redan från början planera för detta.

Biståndet upphör den enskilde hittar en egen bostadslösning. Myndigheten för bostadssamordningens uppgift blir att arbeta motiverande och med förändringsinriktat arbetssätt som leder till att den enskilde är aktiv i sitt sökande, fullgör sina skyldigheter och flyttar från bostadsrätten så fort som möjligt.

En handlingsplan ska upprättas och hembesök ska genomföras minst en gång per år, vid behov oftare.

Bostadssocialt kontrakt i hyresrätt

Bistånd till bostadssocialt kontrakt i en hyresrätt innebär att kommunen är förstahandshyresgäst och i sin tur hyr ut i andra hand till den som beviljats detta bistånd. Hyresgästen har möjlighet att själv teckna ett förstahandskontrakt, under förutsättning att hyresgästen fullgör sin skyldighet enligt hyreslagen och inte har hyresskulder. Hyresgästen kan därmed bo kvar i lägenheten även om biståndet upphör.

Uppföljning sker varje månad med genomgång av listor över störningar och obetalda hyror som fastighetsförvaltaren lämnar till Myndigheten för bostadssamordning.

Så fort det är möjligt ska en framställan till hyresvärden/fastighetsägaren göras om att hyresgästen ska få teckna ett eget förstahandskontrakt, med eller utan kommunal borgen.

Kommunal borgen

Kommunal borgen innebär att den sökande tecknar ett eget förstahandskontrakt med hyresvärden, men saknar en inkomst som hyresvärden kan godkänna för ett förstahandskontrakt, utan att det finns en säkerhet. För att få kommunal borgen kräver hyresvärden också att det inte finns tidigare oreglerade hyresskulder eller kända uppgifter om tidigare störningar.

Bistånd till kommunal borgen beviljas den som saknar ett eget boende eller varaktig bostadslösning. De nuvarande situationen ska bedömas vara oskälig och den sökande kan inte ordna en bostad på annat sätt.

Kommunal borgen upphör efter tre år (hos Uppsalahem AB) om allt har fungerat bra.

Riktlinjer med
tillämpningsregler och
handläggningsordning för
bostadssociala insatser

SOCIALTJÄNSTENS MÅL OCH KOMMUNENS MÅLDOKUMENT	32
Inledning.....	32
1 kap. Socialtjänstens mål	32
Särskilda bestämmelser för olika grupper	32
Mål för socialtjänsten i Uppsala kommun	32
Kommunens ansvar för bostadsförsörjning och boende för särskilda grupper	43
Nämndernas ansvar för olika målgrupper	54
Myndighetsansvaret	76
Socialtjänstens ansvar	76
Ur regeringens strategi Hemlöshet. Många ansikten mångas ansvar	76
Kommunens ansvar 2 kap socialtjänstlagen.....	87
BARNPERSPEKTIVET	98
Om FN:s barnkonvention, socialtjänstlagen mm	98
Bistånd – ur riktlinjer för försörjningsstöd och ekonomiskt bistånd till livsföring i övrigt.	109
RÄTTEN TILL BISTÅND	109
Skälig levnadsnivå.....	1140
Den enskildes eget ansvar	1140
Målgrupper	1241
Grundläggande kriterier	1241
Ansökan och beslut	1341
Beslutsformulering	1342
Tidsbegränsade beslut	1342
Avslag på ansökan.....	1442
Överklagan	1443
Uppföljning	1443
Personer som tackar nej till erbjudet bostadsalternativ.....	1443
Individuell boendeplan.....	1543
Riktlinjer för insatser till olika målgrupper.....	1744
Behov av hjälp med boende	1744
Bistånd till boende till barnfamiljer på grund av särskild hänsyn till barnen och de konsekvenser det kan innebära om bistånd inte beviljas.....	1744
Bistånd till nyanlända flyktingar	1744
Bistånd till boende för personer under 18 år	1845
Bistånd till boende för personer mellan 18 och 21 år	1845
Bistånd till boende för personer över 21 år	1845
Bistånd till personer på grund av funktionsnedsättning.....	1845
Tillfälliga boendelösningar	1946
Träningsboende – med avtal om stöd i boendet.....	1946
Bostadssocialt kontrakt i kommunägd fastighet eller bostadsrätt	1946
Bostadssocialt kontrakt i hyresrätt	1946
Kommunal borgen.....	2047
<u>Riktlinjer och handlägningsordning för bostadssocial verksamhet.....</u>	<u>2</u>
<u> Ansvarsfördelning mellan nämnder för olika målgrupper</u>	<u>2</u>
<u> Socialtjänstens ansvar</u>	<u>3</u>
<u> Skälig levnadsnivå.....</u>	<u>3</u>

<u>Kommunens ambitionsnivå</u>	4
<u>Myndighetsansvaret</u>	5
<u>Målgrupper</u>	5
<u>Tillvägagångssätt</u>	6
<u>Personer som tackar nej till erbjudet bostadsalternativ</u>	6
<u>Bostadssocialt kontrakt, kommunal borgen och träningsboende</u>	6
<u>Bostadssocialt kontrakt i kommunägd fastighet eller bostadsrätt</u>	6
<u>Bostadssocialt kontrakt eller kommunal borgen i hyresrätt</u>	6
<u>Tidsbegränsade beslut</u>	7
<u>Beslutsformulering</u>	7
<u>Uppföljning</u>	7
<u>Individuell boendeplan</u>	7
<u>Insatsen stöd i boendet</u>	8
<u>Riktlinjer för insatser till olika målgrupper</u>	8
<u>Behov av hjälp med boende</u>	8
<u>Bostadssocialt kontrakt till barnfamiljer på grund av särskild hänsyn till barnen och de</u> <u>konselvenser det kan innebära om bistånd inte beviljas</u>	8
<u>Nyanlända flyktingar</u>	8
<u>Bistånd till boende för personer under 18 år</u>	9
<u>Bistånd till boende för personer mellan 18 och 21 år</u>	9
<u>Bistånd till boende för personer över 21 år</u>	9
<u>Bostadssocialt kontrakt till personer på grund av funktionsnedsättning</u>	9
<u>Tillfälliga boendelösningar</u>	9
<u>Träningsboende med avtal om stöd i boendet</u>	10

SOCIALTJÄNSTENS MÅL OCH KOMMUNENS MÅLDOKUMENT

Inledning

Nämnden för hälsa och omsorg (NHO), socialnämnden för barn och unga (SBN), äldrenämnden (ÄLN) samt utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden (UAN) ansvarar för socialtjänsten i Uppsala kommun. De tre första nämnderna ansvarar för all socialtjänst enligt socialtjänstlagen utom försörjningsstöd, respektive nämnd ansvarar för olika åldersgrupper. UAN ansvarar för försörjningsstöd. De fyra nämnderna har beslutat om att en gemensam myndighet ansvarar för kommunens bostadssociala verksamhet, Myndigheten för bostadssamordning. Myndigheten fattar beslut enligt socialtjänstlagen på respektive nämnds uppdrag och delegation samt utifrån riktlinjer fastställda av de fyra nämnderna.

1 kap. Socialtjänstens mål

Myndighetsutövningen utgår från socialtjänstlagen (2001:453) och socialtjänstförordningen (2001:937). Arbetet inom Myndigheten för bostadssamordning ska präglas av socialtjänstens övergripande mål som det formuleras i portalparagrafen (1 kap. 1 – 2 §§ SoL)

- ”1 § Samhällets socialtjänst ska på demokratins och solidaritetens grund främja människors
- ekonomiska och sociala trygghet
 - jämlikhet i levnadsvillkor
 - aktiva deltagande i samhällslivet

Socialtjänsten ska under hänsynstagande till människans ansvar för sin och andras sociala situation inriktas på att frigöra och utveckla enskildas och grupper egna resurser. Verksamheten ska bygga på respekt för människors självbestämmande och integritet.

2 §_ När åtgärder rör barn ska det särskilt beaktas vad hänsynen till barnets bästa kräver. Med barn avses varje människa under 18 år.”

Särskilda bestämmelser för olika grupper

Särskilda bestämmelser för olika grupper regleras i 5 kap 1-11 §§. De grupper som anges och som är relevanta för Myndigheten för bostadssamordning är barn och unga, äldre människor, människor med funktionshinder, missbrukare och brottsoffer.

Utöver dessa grupper har kommunen genom överenskommelse med Länsstyrelsen ansvar för nyanlända flyktingar bland annat i vissa bostättningsfrågor.

Mål för socialtjänsten i Uppsala kommun

Kommunfullmäktige beslutar om inriktning, verksamhet och ekonomi samt policier, planer och program. Följande dokument har särskild betydelse för arbetet med försörjningsstöd:

- Bostadspolitisk strategi (KF 2010)

- Minoritetspolicy (KF 2011)
- Policy för hållbar utveckling (KF 2008)
- Program för individ och familjeomsorgen (KF 2001)
- Barn och ungdomspolitiskt program (KF 2009)
- Droppolitisk policy (KF 2002)

Andra viktiga styrdokument är följande:

- Nämndernas uppdragsplaner (NHO, SBN, UAN och ÄLN)
- Nämndernas boendeplan/behovsplan
- Nämndernas delegationsordning
- Anvisningar för socialtjänstens arbete med kvinnor som utsatts för våld i nära relationer (KS januari 2002)?
- Socialstyrelsens "Allmänna råd om ekonomiskt bistånd"
- Socialstyrelsens "Ekonomiskt bistånd – stöd för rättstillämpning och handläggning"
- Socialstyrelsens skrift "Barnperspektiv vid handläggning av ekonomiskt bistånd"

Kommunens ansvar för bostadsförsörjning och boende för särskilda grupper

Kommunen har ett ansvar för bostadsförsörjningen. Kommunfullmäktige har beslutat om en bostadspolitisk strategi som innehåller Uppsalas intentioner att uppnå en god bostadssituation för alla grupper. Av strategin framgår bland annat:

"Den bostadspolitiska strategin har tre syften:

- Ett *övergripande* syfte att åstadkomma en god bostadsförsörjning i kommunen.
- Ett *internt* syfte att åstadkomma ett samlat agerande från nämnder och bolag.
- Ett *externt* syfte att påvisa kommunens intentioner för parterna på bostadsmarknaden "

"Kommunen har, enligt lag, ett bostadsförsörjningsansvar. I lagen sägs bl.a. att:

- Kommunen ska planera bostadsförsörjningen så att alla i kommunen kan leva i goda bostäder. Med "goda bostäder" menas även boendemiljön som helhet.
- Ansvar berör inte bara nyproduktionen, utan också insatser i befintliga bostadsområden.
- Kommunen ska samråda med andra kommuner som berörs av planeringen om det behövs. Det kan finnas behov av ett regionalt perspektiv på boendefrågorna då flera kommuner ingår i samma arbets- och bostadsmarknad.

Socialtjänstlagen ålägger kommunerna ett ansvar för boende för äldre med behov av stöd och för personer med funktionsnedsättning. Kommunen har ansvar enligt Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade för dem som av fysiska, psykiska eller andra skäl möter betydande svårigheter. Kommunen ska underlätta anskaffning av bostäder till nyanlända flyktingar och till hushåll som på grund av ekonomiska och/eller sociala skäl inte kan få en bostad på egen hand."

Ett avsnitt i strategin berör särskilda grupper som med stöd av socialtjänstlagen och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade.

”Strategi 8: Kommunen ska i takt med behovet se till att fler bostäder för särskilda grupper skapas

Motiv

Kommunen har att upplåta bostäder med särskild service för dem som av fysiska, psykiska eller sociala skäl möter betydande svårigheter i sin dagliga tillvaro. Vidare har kommunen ansvar för att organisera och samordna myndighetsutövningen i boendefrågor och att bistå med bostadsociala insatser utifrån en helhetssyn på individen. Däri ligger att ha en god beredskap att tillhandahålla bostäder till personer som har beslut om stöd enligt *Socialtjänstlagen* och *Lag om stöd och service* till vissa funktionshindrade. Detsamma gäller i de fall kommunen ingått avtal med staten, t.ex. gällande ensamkommande flyktingbarn och flyktingar som beviljats uppehållstillstånd.

Åtgärder

Kommunen ska:

- samarbeta med allmännyttiga och privata bostadsbolag för att tillhandahålla bostäder för utsatta grupper i behov av bostadsociala insatser
- i möjligaste mån sprida bostäder med särskild service i bostadsbeståndet för att undvika koncentration och segregation. Trygghet för individen ska främjas.
- ha en god planberedskap för att tillhandahålla bostäder enligt sitt särskilda ansvar enligt olika lagar.

Ansvarig: Barn och ungdomsnämnden, utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden, nämnden för vuxna med funktionshinder samt äldrenämnden har ansvar utifrån sina uppdrag och gör behovsbedömning utifrån individperspektiv. Fastighetsnämnden ansvarar för att ha den samlade överblicken”

Det är viktigt att fastställa att socialtjänsten inte är en bostadsförmedling. Ansvaret omfattar inte alla som saknar en egen bostad utan bar de särskilda grupperna enligt ovan

Nämndernas ansvar för olika målgrupper

Socialnämnden för barn och unga (SBN)

- Ungdomar 18 – 21 år som varit placerade på hem för vård eller boende (HVB), familjhem eller annan vårdinrättning och som efter placering inte kan flytta till boende med eget kontrakt.
- Personer under 21 år som av sociala skäl saknar bostad, riskerar att stå utan bostad pga. uppsägning eller avhysning.
- Bostadslösa personer under 21 år med psykisk ohälsa, men som inte är i behov av bostad med särskild service.
- Barnfamiljer, där föräldrarna är under 21 år, som riskerar vräkning pga. av sociala problem/störningar.
- Ungdomar 8 – 20 år som är utsatta för våld i nära relationer och som behöver annat boende

Nämnden för vuxna med funktionshinder (VFH) Nämnden för hälsa och omsorg (NHO)

- Personer mellan 21-64 år som varit placerade på hem för vård eller boende (HVB), familjhem eller annan vårdinrättning vars placering upphör och som är bostadslös.
- Personer som beviljats bostad med särskild service och där hyresvärden kräver bostadssocialt kontrakt.
- Personer mellan 21-64 år som av sociala skäl saknar bostad, riskerar att stå utan bostad pga. uppsägning eller avhysning.
- Bostadslösa personer mellan 21-64 år med psykisk ohälsa, men som inte är i behov av bostad med särskild service.
- Barnfamiljer, där föräldrarna är mellan 21-64 år, som riskerar vräkning pga. av sociala problem/störningar.
- Personer mellan 21 – 64 år som är utsatta för våld i nära relationer och som behöver annat boende.

Äldrenämnden (ÄLN)

- Personer 65 år och äldre som varit placerade på hem för vård eller boende (HVB), familjhem eller annan vårdinrättning vars placering upphör och som är bostadslös.
- Personer som beviljats bostad med särskild service och där hyresvärden kräver bostadssocialt kontrakt.
- Personer 65 år och äldre som av sociala skäl saknar bostad, riskerar att stå utan bostad pga. uppsägning eller avhysning.
- Bostadslösa personer 65 år och äldre med psykisk ohälsa, men som inte är i behov av bostad med särskild service eller vård och omsorgsboende.
- Personer 65 år och äldre som är utsatta för våld i närrelationer och som behöver annat boende

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden (UAN)

- Personer som av ekonomiska skäl är bostadslös eller riskerar att bli bostadslös pga. uppsägning eller avhysning.
- Personer som har ett boende som inte bedöms vara skäligt ekonomiskt och/eller ur standardsynpunkt och som av ekonomiska skäl inte kan ordna annat boende.
- Nyanlända vuxna flyktingar med uppehållstillstånd, samt barn som kommer tillsammans med förälder, som tas emot inom ramen för kommunens överenskommelse med Migrationsverket/Länsstyrelsen:
 - , och vid ankomsten-tidpunkten när uppehållstillståndet beviljas saknar ett boende som bedöms vara skäligt ekonomiskt och/eller ur standardsynpunkt, och inte får en anvisning till bosättning i annan kommun från Arbetsförmedlingen.
 - som Arbetsförmedlingen anvisar till en av Uppsala kommuns anvisningsplaster-
- Ensamkommande ungdomar utan vårdnadshavare i Sverige vars placering i hem för vård och boende upphör, och som inte på egen hand lyckas ordna ett boende.
- Bostadslösa personer som erbjuds en bostad av fastighetsägare på den öppna marknaden men som på grund av inkomstförhållanden inte bedöms kreditvärdig och fastighetsägaren kräver kommunal borgen.

Formaterat

Myndighetsansvaret

Då den enskilde tar kontakt med Myndigheten för bostadssamordning och registreras som ett ärende fastställs ansvarig nämnd enligt kommunfullmäktiges reglemente. För sammanboende par som utifrån ålder tillhör olika nämnder gäller den äldre partners ålder som styrande för nämndansvaret.

Om den enskilde redan har en pågående kontakt med en enhet inom socialtjänsten och utifrån denna kontakt aktualiseras hos Myndigheten för bostadssamordning ska samråd ske beträffande handläggningen. Vid detta samråd ska även frågan om ansvarig nämnd fastställas.

Den nämnd som har ansvaret för den pågående kontakten med den enskilde har myndighetsansvaret till dess att eventuellt en annan nämnd tar över detta ansvar.

Nämndansvaret överförs utifrån ansvaret för olika åldersgrupper. Detta innebär, till exempel, att då en person fyller 21 år och bor kvar i en lägenhet med bostadssocialt kontrakt som beviljats av SBN överförs ansvaret till VFN.

Socialtjänstens ansvar

Socialtjänstlagen tydliggör kommunens ansvar för att säkerställa ett yttersta skyddsnät, i de fall andra generella välfärdssystem inte är tillämpliga. Det innebär att oavsett orsak ska varje persons behov utredas och socialtjänsten ska bedöma vilket bistånd den enskilde behöver för att tillgodose sina behov.

Regeringen antog en strategi för att motverka hemlöshet och utestängning från bostadsmarknaden – ”Hemlöshet. Många ansikten mångas ansvar”. Strategin löpte 2007-2009. Arbetet fortsätter med strategin som utgångspunkt, bland annat genom en av regeringen tillsatt hemlöshetssamordnare. I uppdraget ingår bland annat att särskilt uppmärksamma kommunernas vräkningsförebyggande arbete.

Ur regeringens strategi Hemlöshet. Många ansikten mångas ansvar

”Hemlöshet förknippas ofta med personer som inte har tak över huvudet, som sover i trappuppgångar eller vistas på hårbärge. Men de som är hemlösa och utestängda från den ordinarie bostadsmarknaden är ingen homogen grupp, utan lever under olika mer eller mindre otrygga omständigheter, med mer eller mindre varaktighet. Många hemlösa personer har någon typ av individuell problematik, såsom missbruksproblem, psykisk eller fysisk ohälsa, arbetslöshet, ekonomiska svårigheter eller relationsproblem. Många står utan bostad på grund av vräkning, vilket kan röra såväl ensamstående som familjer med barn. Andra har svårt att komma in på bostadsmarknaden enbart på grund av att de inte har några tidigare boenderefrens eller en låg inkomst – många hyresvärdar godtar exempelvis inte försörjningsstöd som inkomstkälla. Därmed är ett stort antal människor hänvisade till kommunernas speciella utbud av boendelösningar: bostäder som hyrs ut i andra hand, och som ofta är förknippade med särskilda villkor eller regler. Unga vuxna och utrikes födda personer är grupper som ökar bland dem.

Formaterat: Teckenfärg: Röd

Regeringens strategi för att motverka hemlöshet och utestängning från bostadsmarknaden innebär att socialtjänsten ska arbeta för

- att alla hemlösa får tak över huvudet och erbjuds stöd utifrån sina individuella behov,
- att antalet inskrivna på institutioner som kriminalvårdsanstalter och hem för vård eller boende (HVB) som inte har ordnat boende inför utskrivning ska minska,
- att personer i boenden som tillhandahålls av socialtjänsten ska få lättare att komma in på den vanliga bostadsmarknaden,
- att antalet vräkningar ska minska totalt och
- att inga barn ska vräkas.”

Socialtjänsten har skyldighet att hjälpa den enskilde när han eller hon har svårt att finna vägar till den hjälp och service samhället kan ge. Det gäller grupper av hjälpbehövande som på grund av sin utsatta situation ibland saknar tillräcklig initiativkraft för att nå rätt i det komplicerade samhället (i motiven till Socialtjänstlagen).

Det finns inte stöd i Socialtjänstlagen för att rätten till bistånd är avsedd att omfatta tillhandahållande av bostad till bostadslösa i allmänhet. Rätten till bistånd genom tillhandahållande av bostad har i praktiken ansetts föreligga när den enskilde är helt bostadslös och har speciella svårigheter att på egen hand skaffa bostad. Regeringens definition av bostadslöshet omfattar inte enbart de som saknar tak över huvudet utan också personer som för tillfälligt har någon stans att vistas men på olika sätt har en osäker boendesituation, även de som bor ofrivilligt hos släkt, vänner, bekanta eller har tillfälligt, kortvarigt andrahandskontrakt.

Kommunens ansvar 2 kap socialtjänstlagen

”2 kap 1 § Varje kommun svarar för socialtjänsten inom sitt område, och har det yttersta ansvaret för att enskilda får det stöd och den hjälp som de behöver. Detta innebär ingen inskränkning i det ansvar som vilar på andra huvudmän.

2:a st Bestämmelser om ansvarsfördelningen mellan kommuner i fråga om stöd och hjälp enligt denna lag finns i 2 a kap.

3:e st I fråga om den som omfattas av lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl. finns särskilda bestämmelser om bistånd i den lagen. Lag (2011:328).”

”2 kap 7 § När den enskilde har behov av insatser både från socialtjänsten och från hälso- och sjukvården ska kommunen tillsammans med landstinget upprätta en individuell plan. Planen ska upprättas om kommunen eller landstinget bedömer att den behövs för att den enskilde ska få sina behov tillgodosedda, och om den enskilde samtycker till att den upprättas. Arbetet med planen ska påbörjas utan dröjsmål.

Planen ska när det är möjligt upprättas tillsammans med den enskilde. Närstående ska ges möjlighet att delta i arbetet med planen, om det är lämpligt och den enskilde inte motsätter sig det.

Av planen ska framgå

1. vilka insatser som behövs
2. vilka insatser som respektive huvudman ska ansvara för
3. vilka åtgärder som vidtas av någon annan än kommunen eller landstinget, och
4. vem av huvudmännen som ska ha det övergripande ansvaret för planen. Lag (2009:981)”

”2 a kap 1 § Den enskilde vistas ansvarar för stöd och hjälp enligt 2 kap. 1 §, om inte annat följer av 3-5 §§

2 § Om det står klart att en annan kommun än vistelsekommunen ansvarar för stöd och hjälp åt en enskild, är vistelsekommunens ansvar begränsat till akuta situationer.

3 § Om den enskilde är bosatt i en annan kommun än vistelsekommunen, ansvarar bosättningskommunen för det stöd och den hjälp som den enskilde behöver. Med bosättningskommun avses i detta kapitel

1. den kommun där den enskilde är stadigvarande bosatt, eller
2. om den enskilde är stadigvarande bosatt i en kommun men har sin starkaste anknytning till en annan kommun, den sistnämnda kommunen, eller
3. om den enskilde saknar stadigvarande bostad, den kommun till vilken han eller hon har sin starkaste anknytning. Lag (2011:328).”

Ansökan om insatser i en annan kommun 2 a kap 8-9 §§

Införd 2011-04-12 gm SFS 2011:328, ikraft 2011-05-01, överg.best.

8 § En person som önskar flytta till en annan kommun, får ansöka om insatser i den kommunen om han eller hon

1. till följd av hög ålder, funktionsnedsättning eller allvarlig sjukdom har ett varaktigt behov av omfattande vård- eller omsorgsinsatser och därför inte kan bosätta sig i den andra kommunen utan att de insatser som han eller hon behöver lämnas, eller
2. på grund av våld eller andra övergrepp behöver flytta till en annan kommun men inte kan göra det utan att de insatser som han eller hon behöver lämnas. Lag (2011:328).

9 § En ansökan enligt 8 § ska behandlas som om den enskilde var bosatt i inflyttningkommunen. Är den sökandes behov tillgodosedda i bosättningskommunen, får hänsyn inte tas till den omständigheten när ansökan prövas.

Bosättningskommunen är skyldig att på begäran bistå med den utredning som den andra kommunen behöver för att kunna pröva ansökan. Lag (2011:328).

BARNPERSPEKTIVET

Om FN:s barnkonvention, socialtjänstlagen mm

Barnperspektivet grundar sig på FN:s konvention om barnets rättigheter, som antogs av generalförsamlingen 20 november 1989. Sverige ratificerade konventionen 29 juni 1990, vilket innebär att man förbundit sig att respektera principerna och bestämmelserna i

Formaterat: Teckensnitt:12 pt

Formaterat: Teckensnitt:(Standard)
Times New Roman, 12 pt

Formaterat: Teckensnitt:(Standard)
Times New Roman, 12 pt

Formaterat: Teckensnitt:(Standard)
Times New Roman, 12 pt

Formaterad tabell

Formaterat: Teckensnitt:(Standard)
Times New Roman, 12 pt, Inte Fet

Formaterat: Teckensnitt:(Standard)
Times New Roman, 12 pt, Inte Fet

Formaterat: Teckensnitt:(Standard)
Times New Roman, 12 pt

Formaterat: Teckensnitt:(Standard)
Times New Roman, 12 pt, Inte Fet

Formaterat: Teckensnitt:(Standard)
Times New Roman, 12 pt

Formaterat: Rubrik 2, Indrag:
Vänster: 0 cm, Höger: 0 cm

konventionen. I Sverige omfattar konventionen alla barn och ungdomar under 18 år. Konventionen kan sammanfattas med orden "barn ska respekteras"

I socialtjänstlagens 1 kap 2 § anges, att hänsyn ska tas till barnets bästa vid beslut om åtgärder som rör barn.

Kommunens barn- och ungdomspolitiska program (KF 2009) innefattar barnkonventionens grundläggande principer.

Barnperspektivet framhålls också på nationell och kommunal nivå genom målet att inga barn ska vräkas. Socialtjänsten ska därför i största möjligaste mån förhindra att barnfamiljer vräks.

Bistånd – ur riktlinjer för försörjningsstöd och ekonomiskt bistånd till livsföring i övrigt

Vad som bedöms vara skälig bostadsstorlek och boendestandard påverkas av familjens sammansättning, barnens ålder och kön och andra sociala samt medicinska faktorer och eventuella funktionsnedsättning. Hänsyn också tas till barns behov av utrymme. Detta gäller även för de barn som vistas i bostaden endast under umgängestid.

Om det finns barn i familjen måste barnets bästa beaktas och utredningen beskriva eventuella konsekvenser för barnet av ett bostadsbyte.

Byte av bostad eller bostadsområde bör inte tvingas fram om det finns risk för att en flyttning medför negativa sociala konsekvenser för barnet.

Hyresskulder

Vid risk för avhysning ska barn alltid tillförsäkras ett tryggt boende både hos umgängesförälder och vid växelvis boende. Detta ska alltid beaktas när någon av föräldrarna riskerar att avhysas.

RÄTTEN TILL BISTÅND

Rätten till bistånd regleras genom 4 kap socialtjänstlagen.

4 kap 1 §: Den som inte själv kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt har rätt till bistånd av socialnämnden för sin försörjning (försörjningsstöd) och för sin livsföring i övrigt.

Den enskilde ska genom biståndet tillförsäkras en skälig levnadsnivå. Biståndet ska utformas så att det stärker hans eller hennes möjligheter att leva ett självständigt liv.

4 kap 2 §: Socialnämnden får ge bistånd utöver vad som följer av 1 § om det finns skäl för det.

Formaterat: Rubrik 3, Vänster

Formaterat: Vänster

Formaterat: Vänster

Formaterat: Teckensnlt:Fet

Formaterat: Teckensnlt:Inte Fet

Formaterat: Vänster

Skälig levnadsnivå

Bedömningen av vilken boendestorlek som definieras som skälig är inte definierad i lagstiftningen och får därför ske utifrån den berörda personens behov och den specifika situation som denne befinner sig i.

Reg. rätten dom i mål 887-05, den 23 april 2008:

"Vad som är skäliga boendekostnader och skälig boendestandard kan variera med hänsyn till den enskildes situation och i vilket skede i livet han eller hon befinner sig."

"... varje beslut om bistånd ska föregås av en individuell bedömning av omständigheterna i det enskilda fallet."

"... en riktlinje ... kan följaktligen aldrig ersätta den individuella behovsprövningen som socialtjänstlagen förutsätter ..."

I kommunens "Riktlinjer för försörjningsstöd" finns resonemang om vad som kan vara skäligt. Utgångspunkten vid bedömning av skälig boendekostnad och boendestandard ska vara vad en låginkomsttagare på orten normalt har möjlighet att kosta på sig. Enligt Socialstyrelsen vägledande rekommendationer ska behovet av boende vägas in vid bedömningen av skälig boendekostnad. Hänsyn ska också tas till bostadssituationen i kommunen vilket innebär att boendekostnad och boendestandard kan överstiga vad en låginkomsttagare kan kosta på sig. Vid bedömning av om boendestandard och -kostnad är skälig för barnfamilj, skall hänsyn också tas till barns behov av utrymme.

Den enskildes eget ansvar

Socialtjänsten får ställa krav på att den enskilde gör vad hon eller han kan för att på egen hand ordna bostad, och öka sina möjligheter till eget boende. Det kan gälla att själv aktivt söka bostad, efter förmåga och inom det geografiska område som i det enskilda fallet anses rimligt. Ett rimligt sökområde kan till exempel vara inom pendlingsavstånd till den aktuella kommunen (ref. kammarrättens dom i mål 2012-5112, den 22 oktober 2012).

← --- Formaterat: Normal, Vänster

Den enskilde har ansvar för att, efter förmåga, fullgöra sin skyldighet som hyresgäst enligt vad som framgår av hyreslagen och de regler som hyresvärden ställer på boende. I det ligger att betala hyran i rätt tid och att inte leva på ett sådant sätt att störningar uppstår för grannarna eller att bostaden blir en sanitär lägenhet.

Om den enskilde behöver stöd för att fullgöra sina skyldigheter ska en planering göras över vilka insatser som behövs. Den enskilde har ett ansvar för att medverka i den planering och upprättandet av handlingsplan. Vid behov bör andra parter medverka i planeringen för att behovet av rehabilitering och annat stöd ska kunna tillgodoses. I vissa fall bör även landstinget medverka så att insatser kan samordnas från båda huvudmännen (SIP, samordnad individuell plan). Det förutsätter att den enskilde godkänner samplaneringen med Landstinget.

De krav som socialtjänsten ställer på den enskilde ska vara rimliga såväl utifrån den enskildes personliga förutsättningar som utifrån det omgivande samhället.

Det är viktigt att fastställa att socialtjänsten inte är en bostadsförmedling. Socialtjänsten ansvarar för att tillgodose behoven hos särskilt utsatta grupper med en social problematik. Kommunen ansvarar också för att tillgodose behoven hos vissa flyktingar.

Målgrupper

Ett grundläggande kriterium är att personer bedöms klara ett integrerat boende inom den ordinarie bostadsmarknaden, i vissa fall kompletterat med stöd i boendet.

- > Personer som av sociala och/eller ekonomiska skäl saknar bostad, riskerar att stå utan bostad på grund av uppsägning eller avhysning och som själva inte kan tillgodose behovet av boende.
- > Barnfamiljer som riskerar avhysning.
- > Nyanlända flyktingar med uppehållstillstånd som kommer inom ramen för kommunens flyktingmottagande och som är bostadslösa/hemlösa eller har en boendesituation som inte bedöms vara skäligen ekonomiskt och/eller ur standardsynpunkt.
- > Ungdomar under 18 år om den sociala situationen i föräldrahemmet är sådan att den unge påverkas påtagligt negativt. Den unge ska bedömas klara eget boende med stöd.
- > Personer från 18 år vars placering i hem för vård eller boende, familjehem eller annan vårdinrättning ska upphöra.
- > Våldsutsatta personer – i behov av nytt boende, och som inte själva kan tillgodose behovet

Situationer som kräver remiss från ansvarig handläggare:

- Personer med drogberoende hänvisas till IFO.
- Personer med pågående vård- och behandling i öppen- eller slutenvård hänvisas till ansvarig socialsekreterare.

Grundläggande kriterier

Personer som söker boende via ~~socialtjänstens enhet för bostadsfrågor~~ Myndigheten för bostadssamordning ska bedömas klara ett integrerat boende inom den ordinarie bostadsmarknaden för att kunna komma ifråga för ~~träningsboende, bostadssocialt kontrakt eller kommunal borgen~~. De boendeinsatser som regleras inom ramen för dessa riktlinjer.

För personer som ännu inte bedöms klara ett integrerat boende inom den öppna bostadsmarknaden är andra lösningar aktuella, exempelvis härbärge eller stödboende av olika slag. Behovet för dessa personer utreds och bedöms av individ- och familjeomsorgen (IFO).

För ensamkommande barn utan vårdnadshavare kan bistånd till boende bli aktuellt i de fall den unge inte själv kan få eget kontrakt. Remiss krävs från IFO (SBN).

Formaterat: Rubrik 2, Vänster

Våldsutsatta kvinnor har tillgång till det skyddade boendet Siri utan föregående biståndsbeslut. När kvinnan ska flytta från Siri kan det bli aktuellt med ansökan om bostadssocialt kontrakt eller kommunal borgen. Då krävs remiss från ~~handläggande socialsekreterare inom Socialbidragsverksamheten eller IFO-ansvarig handläggande myndighet.~~

Tillvägagångssätt Ansökan och beslut

Vid en ansökan om bistånd till bostad skall rätten till bistånd prövas. Om personen som söker har rätt till bistånd men någon bostad inte omedelbart kan erbjudas lämnas ett förhandsbesked ~~och den sökanden ställs i kö hos kommunens bostadssociala enhet~~ om att den sökande bedöms ha behov av bistånd i form av bostadssocialt kontrakt. Förhandsbeskedet gäller under förutsättning att situationen inte väsentligt förändras, dock längst ett år. Om den enskilde fortfarande anser sig ha behov av bistånd efter ett år får den enskilde göra en ny ansökan.

Beslut om bostadssocialt kontrakt alternativt kommunal borgen eller annat boende fattas när en bostad kan erbjudas.

Då det kan inträffa förändringar under tiden fram till att ett boendalternativ kan erbjudas kan omprövning komma att ske utifrån den situationen som råder vid tidpunkten för bostadserbjudandet.

Om det är en akut situation kan tillfälligt boende, exempelvis vandrarhem, hotell eller jourlägenhet, beviljas under en begränsad period.

Beslutsformulering

Beslut om bostadssocialt kontrakt ska formuleras med förbehåll om återkallelse. Detta gäller generellt och ska göras för att medge omprövning då en ändring skett av de förutsättningarna som gällde då beslutet fattades.

Tidsbegränsade beslut

Bistånd till boende är en temporär insats och därför tidsbegränsad.

Beroende på om biståndet avser träningsboende eller bostadssocialt kontrakt kan beslutets varaktighet vara olika. Generellt är beslut om bostadssocialt kontrakt tidsbegränsade till högst tre år. Om skäl föreligger kan beslutet förlängas med ett år. Beslut om förlängning sker av ansvarig nämnd eller av delegat. Om det därefter finns behov av förlängning av bostadssocialt kontrakt ska ärendet prövas av nämndens individuutskott för beslut.

Beslutet kan komma att omprövas om situationen förändras en hyresgästen inte längre uppfyller villkoren för biståndet.

Då personen själv svarar för sitt boende upphör insatsen i form av bostadssocialt kontrakt.

Biståndet upphör också om personen på grund av obetalda hyror eller misskötsamhet avhyses. En ny utredning angående behov av bistånd ska ske i sådana fall.

Avslag på ansökan

Om den sökande får avslag på sin ansökan ska skriftligt beslut lämnas med en tydlig beslutformulering.

Om den sökande får avslag men beviljas tillfälligt boende för att en akut situation ska avhjälpas fattas en nytt beslut.

Överklagan

Den som får avslag på ansökan om boende ska informeras om rätten att överklaga och vid behov få hjälp från myndigheten att överklaga. Beslut enligt 4 kap 1 § Sol överklagas genom förvaltningsbesvär (22-25 §§ förvaltningslagen) med stöd av socialtjänstlagen 16 kap 3 §. Ett beslut som överklagas genom förvaltningsbesvär kan prövas av domstolen såväl när det gäller lagligheten som lämpligheten av beslutet. Domstolen kan därvid göra en fullständig omprövning av hela beslutet och sätta ett nytt beslut i stället för det tidigare.

Uppföljning

Beslut om bostadssocialt kontrakt ska följas upp kontinuerligt. I samband med uppdrag och avtal för det nya verksamhetsåret vid socialtjänstens enhet för bostadsfrågor beslutas om rutin för uppföljning av bostadssociala kontrakt. Den gällande rutinen för kontinuerlig uppföljning ska tillämpas.

Personer som tackar nej till erbjudet bostadsalternativ

Om en person som beviljats bistånd erbjuds ett skäligt bostadsalternativ och tackar nej, ~~så innebär detta att personen tackat nej till erbjudet bistånd~~ utan godtagbart skäl, faller rätten till bistånd och myndigheten har ingen skyldighet att erbjuda ett annat alternativ. En bedömning ska dock ske om den enskilde har förmåga att förstå konsekvenserna av sitt ställningstagande.

~~och att hon eller han inte längre är berättigad till bistånd. Detta innebär att personen inte kommer att erbjudas fler alternativ.~~ Den sökande kan återkomma vid ett annat tillfälle och ansöka om bostad. Ansökan ska prövas på sedvanligt sätt.

Individuell boendeplan

En individuell boendeplan ska upprättas i alla ärenden. Denna ska upprättas i samråd med den enskilde/familjen och företrädevis även med det professionella nätverket då sådant finns. Av planen bör framgå på vilket sätt det långsiktiga målet, att få en bostad med eget förstahandskontrakt, ska uppnås. Då detta inte är möjligt ska anledningen därtill anges samt en planering för det närmast året redovisas.

Planen ska upprättas inom tre månader från första kontakt. Den individuella boendeplanen ska utformas så att personens hela livssituation ligger till grund för stödets utformning. Av den upprättade individuella boendeplanen ska framgå hur uppföljningen sker i det specifika ärendet. Denna uppföljning ska journalföras.

Bostadssocialt kontrakt, kommunal borgen och träningsboende

Beslutet om bistånd till boende, bostadssocialt kontrakt, kommunal borgen eller träningsboende, innebär att kommunen åtar sig kostnadsansvar för inbetalningar av hyran i de fall den enskilde inte betalar sin hyra samt för eventuella kostnader för reparationer eller avhysningar. Kommunen åtar sig i vissa fall (bostadssocialt kontrakt/andrahandsuthyrning) hyresvärdansvaret. ~~En~~ ~~ansvarsförbindelse upprättas som anger vilka ekonomiska åtaganden kommunen gör.~~

Bostadssocialt kontrakt i kommunägd fastighet eller bostadsrätt

I de fall den anvisade bostaden är bostadsrätt eller fastighet som kommunen äger är det viktigt att den enskilde redan från början är medveten om att boendet är tidsbegränsat. Den enskilde kan inte få ett eget förstahandskontrakt utan när målet är uppnått och den enskilde bedöms kunna få eget kontrakt förutsätter det en utflyttning till en annan bostad. Det är därför nödvändigt att redan från början planera för detta.

Bostadssocialt kontrakt eller kommunal borgen i hyresrätt

~~I hyresrätter som kommunen förhyr från kommunala fastighetsbolagen eller privata fastighetsägare är det möjligt att hyreskontraktet kan övergå till hyresgästen, under förutsättning att personen har skött sina åtaganden som hyresgäst. Hyresgästen kan därmed bo kvar i lägenheten även om biståndet upphör.~~

← --- Formaterat: Vänster

Tidsbegränsade beslut

Bistånd till boende är en temporär insats och därför tidsbegränsad.

~~Beroende på om biståndet avser träningsboende eller bostadssocialt kontrakt kan beslutets varaktighet vara olika. Generellt är beslut om bostadssocialt kontrakt tidsbegränsade till ett år. Om skäl föreligger kan beslutet förlängas med ett år. Beslut om förlängning sker av ansvarig~~

nämnd eller av delegat. Om det därefter finns behov av förlängning av bostadssocialt kontrakt ska ärendet prövas av nämnd för beslut.

Då personen själv svarar för sitt boende upphör insatsen i form av bostadssocialt kontrakt.

Biståndet upphör också om personen på grund av obetalda hyror eller misskötsamhet avhyses. En ny utredning angående behov av bistånd ska ske i sådana fall.

Beslutsformulering

Beslut om bostadssocialt kontrakt ska formuleras med förbehåll om återkallelse. Detta gäller generellt och ska göras för att medge omprövning då en ändring skett av de förutsättningarna som gällde då beslutet fattades.

Uppföljning

Beslut om bostadssocialt kontrakt ska följas upp kontinuerligt. I samband med uppdrag och avtal för det nya verksamhetsåret vid socialtjänstens enhet för bostadsfrågor beslutas om rutin för uppföljning av bostadssociala kontrakt. Den gällande rutinen för kontinuerlig uppföljning ska tillämpas.

Individuell boendeplan

En individuell boendeplan ska upprättas i alla ärenden. Denna ska upprättas i samråd med den enskilde/familjen och företrädevis även med det professionella nätverket då sådant finns. Av planen bör framgå på vilket sätt det långsiktiga målet, att få en bostad med eget förstahandskontrakt, ska uppnås. Då detta inte är möjligt ska anledningen därtill anges samt en planering för det närmast året redovisas.

Planen ska upprättas inom tre månader från första kontakt. Den individuella boendeplanen ska utformas så att personens hela livssituation ligger till grund för stödets utformning. Av den upprättade individuella boendeplanen ska framgå hur uppföljningen sker i det specifika ärendet. Denna uppföljning ska journalföras.

Insatsen stöd i boendet

Insatsen stöd i boendet avser att stärka den enskildes förmåga att fungera i boendet och fullgöra de skyldigheter som finns i den individuella boendeplan som upprättats. Insatsen är därför individuellt utformad för att på bästa sätt ge stöd till den enskilde. Den kan innefatta t ex tillsyn där en regelbunden kontakt sker genom hembesök för att kontrollera att hyresgästen sköter sitt boende. Den kan också t ex gälla hantering av ekonomin kring boendet.

Riktlinjer för insatser till olika målgrupper

Behov av hjälp med boende

Bistånd kan beviljas till personer som saknar bostad eller av särskilda skäl behöver byta bostad och som på grund av ekonomiska skäl inte kan godkännas för ett första- eller andrahandskontrakt, eller på annat sätt inte kan ordna ett boende. Har den som ansöker om bistånd till bostad barn, ska särskild hänsyn tas till barnen och vilka konsekvenser det innebär om bistånd inte beviljas.

~~Bostadssocialt kontrakt~~ Bistånd till boende till barnfamiljer på grund av särskild hänsyn till barnen och de konsekvenser det kan innebära om bistånd inte beviljas

~~Bostadssocialt kontrakt~~ Bistånd till boende kan beviljas till familjer på grund av särskild hänsyn till familjens barn. Detta kan komma ifråga om familjen saknar egna möjligheter att själva ordna bostadssituationen och att den sammantagna bedömningen visar att barnens levnadsvillkor kan komma att påverkas negativt om bistånd inte beviljas.

Bistånd till nyanlända flyktingar

Kommunen skriver årligen överenskommelse med länsstyrelsen i Uppsala län om mottagande av nyanlända flyktingar. Kommunen har därmed en skyldighet att ge praktisk hjälp vid bosättning, tillhandahålla pedagogisk verksamhet, svenskundervisning och samhällsorientering. I kommunens ansvar ingår initial försörjning samt övriga insatser som följer av socialtjänstlagen, lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade. När det gäller bosättning i en kommun har Arbetsförmedlingen uppdrag att anvisa till en kommun som har en arbetsmarknad som är lämplig och kommunen har en bostad som erbjuds som anvisningsplats. Uppsala kommun har inte skrivit på en överenskommelse som omfattar anvisningsplatser och tar därmed inte emot flyktingar från förläggning eller s.k. kvotflyktingar. När det gäller flyktingar som under asyltiden bor i kommunen och därför är bosatta när uppehållstillståndet beviljas så har kommunen ett ansvar utifrån vistelsebegreppet (se 2 kap och 2 a kap socialtjänstlagen).

Rätten till bistånd ska bedömas på samma sätt för flyktingar som för andra behövande och utgå från vad socialtjänstlagen anger och med stöd av Socialstyrelsens rekommendationer.

I första hand ska flyktingen be att få en anvisning via Arbetsförmedlingen om en kommunplacering. I avvaktan på att en anvisningsplats erbjuds kan den sökande vara i behov av en akut boendelösning i tillfälligt boende.

~~Bistånd till boende kan beviljas nyanlända flyktingar som fått uppehållstillstånd. För att ha rätt till bistånd ska personen sakna boende och inte själv kunna ordna sin bostadssituation.~~

Den som bor i kommunen som asylsökande (s.k. EBO, eget boende) bedöms i normalfallet ha ordnat sin boendesituation på egen hand och anses därmed inte i normalfallet vara i behov av bistånd till nytt boende. I de fall personens situation bedöms som oskälig utifrån socialtjänstlagens krav kan bistånd beviljas. Av bedömningen ska framgå varför den sökande inte kan tillgodose behovet av egen kraft.

För s.k. kvotflyktingar eller flyktingar som under asyltiden bor på förläggning kan bistånd till boende bli aktuellt, om boende i kommunen bedöms lämpligt och personen anvisas av Arbetsförmedlingen till Uppsala. Förutsättning är att kommunen har lediga bostäder att tillgå för just detta ändamål.

Bistånd till boende för personer under 18 år

Bistånd till boende kan undantagsvis beslutas för personer under 18 år. Biståndet kan ges i form av kommunal borgen eller bostadssocialt kontrakt och måste accepteras av fastighetsägaren. Ansökan om bistånd till boende måste göras av vårdnadshavaren. Förutsättningen för denna insats är att den sociala situationen i hemmet är sådan att den unge påverkas påtagligt negativt och att den unge bedöms klara "eget boende" med stöd.

Bistånd till boende för personer mellan 18 och 21 år

Bistånd i form av boende med stöd som t ex träningsboende och inackorderingsboende kan endast beviljas personer mellan 18 och 21 år i samband med andra stödinsatser.

Bistånd till bostadssocialt kontrakt kan endast beviljas i samband med utslussning från familjehem eller institution.

Bistånd till boende för personer över 21 år

Bistånd i form av träningsboende med avtal om stöd i boendet och bostadssocialt kontrakt kan beviljas till personer över 21 år som saknar bostad och inte godkänns för ett första- eller andrahandskontrakt på den öppna bostadsmarknaden och som inte på annat sätt kan ordna ett boende. Bostadssocialt kontrakt kan endast beviljas i samband med annan pågående insats jämlikt socialtjänstlagen.

Bostadssocialt kontrakt Bistånd till personer på grund av funktionsnedsättning

~~Insatsen~~ Bistånd kan bli aktuellt i situationer där hyresvärderna ställer krav på att ett bostadssocialt kontrakt upprättas för att beslut om bostad med särskild service eller särskilt anpassad bostad ska kunna verkställas i erbjuden lägenhet.

Formaterat: Vänster

Tillfälliga boendelösningar

Av olika skäl kan en tillfällig boendelösning vara önskvärd. Ofta är situationen av akut karaktär. Syftet kan variera men vanligen är att det behövs tid för att närmare utreda och planera för lämplig stödinsats. Formen för denna tillfälliga lösning kan variera. Några exempel är jourlägenhet, vandrarhem, stödboende.

~~Den tillfälliga boendelösningen får pågå upp till tre månader.~~

Beslut om tillfälligt boende tidsbegränsas till tre månader men kan efter omprövning förlängas. Förutsättningen för att förlänga biståndet är att den enskilde aktivt medverkar för att lösa sin boendesituation. En prövning av om nödsituation uppstår om beslut inte förlängs ska ske.

Formaterat: Teckensnitt: Inte Fet

De krav som ställs på den enskilde ska vara rimliga såväl utifrån den enskildes förutsättningar som utifrån det omgivande samhället.

Formaterat: Teckensnitt: Inte Fet

Träningsboende – med avtal om stöd i boendet

Träningsboende med avtal om stöd i boendet är en specifik form av tillfälligt boende. Denna typ av boende är tidsbegränsat till sex månader. Stöd i boendet ingår som obligatorisk del i avtalet och kan inte förhandlas bort.

Denna insats används inte för personer med drogberoende. Stödet för personer med drogberoende utformas tillsammans med ansvarig socialsekreterare vid myndighetsenheten IFO vuxen.

Bostadssocialt kontrakt i kommunägd fastighet eller bostadsrätt

I de fall den anvisade bostaden är bostadsrätt eller fastighet som kommunen äger är det viktigt att den enskilde redan från början är medveten om att boendet är tidsbegränsat. Den enskilde kan inte få ett eget förstahandskontrakt utan när målet är uppnått och den enskilde bedöms kunna få eget kontrakt förutsätter det en utflyttning till en annan bostad. Det är därför nödvändigt att redan från början planera för detta.

Biståndet upphör den enskilde hittar en egen bostadslösning. Myndigheten för bostadssamordningens uppgift blir att arbeta motiverande och med förändringsinriktat arbetssätt som leder till att den enskilde är aktiv i sitt sökande, fullgör sina skyldigheter och flyttar från bostadsrätten så fort som möjligt.

En handlingsplan ska upprättas och hembesök ska genomföras minst en gång per år, vid behov oftare.

Bostadssocialt kontrakt i hyresrätt

Bistånd till bostadssocialt kontrakt i en hyresrätt innebär att kommunen är förstahandshyresgäst och i sin tur hyr ut i andra hand till den som beviljats detta bistånd. Hyresgästen har möjlighet att

själv teckna ett förstahandskontrakt, under förutsättning att hyresgästen fullgör sin skyldighet enligt hyreslagen och inte har hyresskulder. Hyresgästen kan därmed bo kvar i lägenheten även om biståndet upphör.

Uppföljning sker varje månad med genomgång av listor över störningar och obetalda hyror som fastighetsförvaltaren lämnar till Myndigheten för bostadssamordning.

Så fort det är möjligt ska en framställan till hyresvärden/fastighetsägaren göras om att hyresgästen ska få teckna ett eget förstahandskontrakt, med eller utan kommunal borgen.

Kommunal borgen

Kommunal borgen innebär att den sökande tecknar ett eget förstahandskontrakt med hyresvärden, men saknar en inkomst som hyresvärden kan godkänna för ett förstahandskontrakt, utan att det finns en säkerhet. För att få kommunal borgen kräver hyresvärden också att det inte finns tidigare oregerade hyresskulder eller kända uppgifter om tidigare störningar.

Bistånd till kommunal borgen beviljas den som saknar ett eget boende eller varaktig bostadslösning. De nuvarande situationen ska bedömas vara oskälig och den sökande kan inte ordna en bostad på annat sätt.

Kommunal borgen upphör efter tre år (hos Uppsalahem AB) om allt har fungerat bra.

